1466 c / 25.08.2026

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
SENAT

ÎNTREBARE

ADRESATĂ: **DOMNULUI ANDRÁS ISTVÁN DEMETER**
MINISTRUL INTERIMAR AL CULTURII

DOMNULUI IRINEU DARĂU
MINISTRUL INTERIMAR AL ECONOMIEI, DIGITALIZĂRII, ANTREPRENORIATULUI ȘI TURISMULUI

De către: **SENATOR DR. ANDREI EMIL DÎRLĂU**
Circumscripția electorală: **1 Alba**
Grupul Parlamentar: **Alianța pentru Unirea Românilor**
Ședința din data de: **25.08.2026**

Obiectul întrebării: Alocarea de fonduri de urgență pentru oprirea degradării patrimoniului istoric din Munții Apuseni (situl UNESCO Roșia Montană și satele izolate) și dezvoltarea infrastructurii turistice locale

STIMAȚI DOMNI MINIȘTRI,

Responsabilitatea culturală, identitatea națională și potențialul economic blocat din cauza degradării patrimoniului.

Prin prezenta, în conformitate cu prevederile articolului 112 din Constituția României și ale Regulamentului Senatului, vă adresez o întrebare de o importanță majoră pentru identitatea culturală și dezvoltarea durabilă a județului Alba: **starea critică de degradare a patrimoniului istoric din Munții Apuseni și absența unui plan integrat de valorificare turistică.**

Zona Munților Apuseni, și în mod special situl minier istoric Roșia Montană — înscris în Patrimoniul Mondial UNESCO —, reprezintă un tezaur cultural de valoare inestimabilă nu doar pentru România, ci pentru întreaga umanitate. Cu toate acestea, în ciuda recunoașterii internaționale și a promisiunilor repetate, monumente istorice de o importanță crucială (biserici vechi de lemn, clădiri de patrimoniu industrial, locuințe tradiționale cu valoare arhitecturală) sunt într-o stare avansată de colaps structural din cauza lipsei acute de fonduri pentru restaurare și conservare.

Inacțiunea sau ritmul extrem de lent al alocărilor prin Programul Național de Restaurare condamnă aceste comunități la izolare economică. În loc ca statutul de monument istoric sau sit UNESCO să devină un motor de creștere economică

prin turism cultural și agroturism, lipsa unei infrastructuri de acces conexe și abandonul administrativ transformă aceste zone în veritabile muzee în aer liber aflate în pragul prăbușirii. Locuitorii din satele izolate ale Apusenilor își pierd identitatea locală, iar tinerii continuă să părăsească zona din lipsa oricărei perspective.

Este imperativ ca Ministerul Culturii, în strânsă colaborare cu Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului, să intervină printr-un mecanism de urgență pentru salvarea acestor obiective unice.

În acest context, vă rog respectuos să îmi transmiteți răspunsuri clare la următoarele întrebări:

1. Ce sume concrete au fost alocate în bugetul curent sau vor fi direcționate în perioada imediat următoare pentru intervenții de urgență și punere în siguranță a clădirilor de patrimoniu aflate în pericol de prăbușire în situl UNESCO Roșia Montană?

2. Dacă nu, la rectificarea bugetară din acest an veți cere fonduri pentru obiectivele menționate (oprirea degradării patrimoniului istoric din Munții Apuseni – situl UNESCO Roșia Montană și satele izolate – și dezvoltarea infrastructurii turistice locale?

3. Care este stadiul elaborării Planului Urbanistic General (PUG) și a regulamentelor speciale de urbanism pentru Roșia Montană, documente absolut necesare pentru a permite comunității locale și micilor investitori să dezvolte proiecte turistice legale și durabile?

4. Ce programe de finanțare sau parteneriate strategice au în vedere ministerele pe care dumneavoastră le conduceți pentru restaurarea rețelei de biserici de lemn din satele izolate ale Munților Apuseni, în scopul includerii lor într-un circuit turistic cultural integrat?

Vă mulțumesc pentru atenție și aștept răspunsul dumneavoastră oficial, în scris, în termenul prevăzut de lege.

Cu deosebit respect,
Senator Dr. Andrei Emil Dîrlău
Circumscripția Nr. 1 Alba